

Inhoudsopgave

Voorwoord	9
-----------	---

Deel 1: De grote paradox

1. Naar het hart reizen	17
2. 'Toch nog iets goeds'	45
3. Zij die niet vergeten	61
4. De kandidaten	81
5. Het 'persoonlijkheidstype dat de minste weerstand biedt'	103

Deel 2: Het maatschappelijk veld

6. De industrie	117
7. De staat	135
8. De preekstoel en de pers	157

Deel 3: Het diepe verhaal en de mensen eruit

9. Het diepe verhaal	179
10. De teamspeler	201
11. De kerkganger	219
12. De cowboy	233
13. De rebel	247

Deel 4: De nationale context

14. De brandhaarden uit de geschiedenis	263
15. Niet langer vreemdelingen	281
16. 'Ze zeggen dat er prachtige bomen zijn'	293

Bijlagen	309
Bibliografie	325
Noten	345
Index	413

Voorwoord

Toen ik vijf jaar geleden met dit onderzoek begon, was ik me ernstig zorgen aan het maken over de steeds groter wordende vijandige scheuring tussen twee politieke kampen in ons land. Voor velen van links leken de Republikeinse Partij en Fox News erop gebrand om een groot deel van de federale overheid te ontmantelen, op hulp aan de armen te bezuinigen en de machtige en rijke 1 procent nog meer macht en geld te geven. Voor velen van rechts was die overheid zelf een machtsvergende elite, die pseudodoelen in het leven riep om haar controle te vergroten en makkelijk geld uitdeelde in ruil voor een trouwe stem op de Democraten. Sindsdien zijn er in beide partijen barsten ontstaan en is Donald Trump plotseling op het toneel verschenen, waarmee de polsslagen van het Amerikaanse politieke leven is versneld. Ik had enig inzicht in het vrijzinnig linkse kamp, dacht ik, maar wat gebeurde er allemaal aan de rechterzijde?

De meeste mensen die deze vraag stellen, benaderen hem vanuit politiek perspectief. En hoewel ook ik mijn opvattingen heb, was ik als socioloog heel erg geïnteresseerd in de vraag hoe het leven *voelt* voor mensen van rechts, ofwel in de emotie die aan de politiek ten grondslag ligt. Om hun emoties te begrijpen, moest ik me in hen verplaatsen. Toen ik dat probeerde, liep ik tegen hun 'diepe verhaal' aan, een verhaal *zoals dat werd gevoeld*.

Het onderwerp politiek was een hele overgang voor mij, maar mijn close-upbenadering was dat niet. In een eerder boek, *The Second Shift*, heb ik me gericht op de eeuwige vraag hoe ouders de zorg en tijd voor een privéleven combineren als ze beiden buitenshuis werken. Zo zat ik opeens op de keukenvloer bij werkende ouders thuis om te kijken welke ouder door een kind werd geroepen, welke ouder de telefoon opnam en hoe dankbaar de ene partner de andere partner, relatief gezien, was. Op zoek naar een gezinsvriendelijke werkomgeving hing ik rond op de parkeerplaatsen van fabrieken en hoofdkantoren van grote ondernemingen om te zien hoe laat de vermoeide werknemers

huiswaarts keerden (*The Time Bind*) en verkende ik de fantasieën van werknemers over de vakanties die ze zouden houden, het instrument dat ze zouden leren bespelen 'als ze maar eens tijd hadden'. Ik heb diepte-interviews gehouden met kindermisjes uit de Filipijnen (*Global Woman*) en ik heb, in een dorpje in Gujarat in India, commerciële surrogaatmoeders geïnterviewd die als draagmoeder dienden voor de genetische baby's van westerse klanten (*The Outsourced Self*). Door al dat onderzoek ben ik sterk voorstander geworden van betaald ouderschapsverlof voor werkende ouders van pasgeboren of geadopteerde kinderen; een beleidsmaatregel die alle grote industrielanden ter wereld kennen behalve de Verenigde Staten. Nu de meeste Amerikaanse kinderen in een huishouden wonen waarin alle volwassenen werken, leek betaald ouderschapsverlof mij een zeer welkome, humane gedachte die al lang gerealiseerd had moeten zijn. Maar dit ideaal is in botsing gekomen met een nieuwe waarheid: velen ter rechterzijde zijn juist tegen overheidssteun voor werkende gezinnen. Sterker nog, afgezien van het leger willen ze helemaal niet veel overheid. Andere idealen, zoals het milieu beter beschermen, de opwarming van de aarde afwenden, een einde maken aan dakloosheid, staan voor dezelfde, stevig gesloten deur. Ik beseftte dat als we overheidssteun willen krijgen om deze doelen te bereiken, we de mensen moeten begrijpen die de overheid eerder zien als het probleem dan als de oplossing. En zo kwam het dat ik aan mijn reis begon naar het hart van Amerikaans rechts.

Al eind jaren zestig voelden mijn man Adam en ik een scheuring aankomen in de Amerikaanse cultuur en trokken we naar Santa Ana in Californië om er een maand in de Kings Kauai Garden Apartments te gaan wonen (compleet met oerwoudvogel- en dierengeluideneffecten die in een gemeenschappelijke, als jungle ingerichte patio te horen waren). We wilden aanhangers van de John Birch Society leren kennen, een rechtse voorloper van de Tea Party. We woonden bijeenkomsten van het genootschap bij en praatten er met zoveel mogelijk mensen. Vele aanhangers die we ontmoetten waren opgegroeid in een klein stadje in het

Midwesten en voelden zich zwaar gedesoriënteerd in de anonieme voorsteden van Californië. Dit ongemakkelijke gevoel zetten ze om in de overtuiging dat de Amerikaanse samenleving door de communisten dreigde te worden overgenomen. Als we om ons heen keken, konden we goed begrijpen waarom ze het gevoel hadden dat ze waren 'overgenomen': in enkele jaren tijd waren complete sinaasappelboomgaarden veranderd in parkeerplaatsen en winkelcentra, een voorbeeld van grotendeels ongeplande stedelijke uitbreiding. Ook wij hadden het gevoel dat we door iets waren overgenomen, al was dat niet het communisme.

Het grootste deel van mijn leven zit ik al in het progressieve kamp, maar de afgelopen jaren wilde ik de mensen aan de rechterzijde beter leren begrijpen. Hoe waren zij aan hun opvattingen gekomen? Zouden we het eens kunnen worden over bepaalde kwesties? Door deze vragen reed ik op een dag van fabriek naar fabriek in de deprimerende industriegebieden van Lake Charles in Louisiana met Sharon Galicia, een hartelijke, alleenstaande moeder en tengere blonde schoonheid, op haar ronde om ziektekostenverzekeringen te verkopen. Ze was niet van haar stuk te brengen door het oorverdovende gesnerp van een zaag die enorme platen metaal doorsneed en ze maakte grapjes met de arbeiders, die hun beschermingsmaskers tot hun wenkbrauwen hadden opgeklapt en met hun armen over elkaar stonden. Ze wist haar verkooppraatjes charmant en overtuigend te brengen. ('Wat nou als je een ongeluk krijgt, je rekeningen niet kunt betalen of niet een maand op je verzekering kunt wachten? Wij verzekeren je binnen 24 uur.') Terwijl Sharon een pen pakte om het contract te laten tekenen, praatte ze met hen over de hertenjacht, over hoeveel alligatorvles er moest zitten in *boudin* (een populair gepeperd worstje uit Louisiana) en wat basketbalclub de LSU Tigers de afgelopen wedstrijd had gedaan.

Sharons verhaal ontvouwde zich toen we van de ene naar de andere fabriek reden en ze vertelde hoe haar vader, een zwijgzame fabrieksarbeider, scheidde van haar probleemmoeder, hertrouwde en in een stacaravan dertig minuten rijden verderop ging wonen, allemaal zonder iets daarover tegen haar of haar

broer te zeggen. Ik vertrok boordevol vragen. Wat was er met haar vader gebeurd? Hoe had het lot van dit huwelijk haar beïnvloed als jong meisje, vervolgens als echtgenote en nu als alleenstaande moeder? Hoe zagen de levens eruit van de jonge kerels met wie ze stond te praten? Waarom was deze intelligente, attente, vastberaden jonge vrouw, iemand die zou hebben kunnen profiteren van betaald ouderschapsverlof, enthousiast lid van de Tea Party, een partij waarvoor dit een ondenkbare gedachte was?

Ik heb Sharon natuurlijk meteen bedankt dat ik haar mocht volgen op haar ronde, maar later heb ik haar nog eens in gedachten bedankt omdat ze mij haar vertrouwen had geschonken en met mij in contact wilde komen. En na een tijdje bedacht ik dat het soort contact dat ze me had geboden waardevoller was dan ik eerst had aangenomen. Het bouwde het metselwerk voor een empathiebrug. Aan beide kanten veronderstellen we ten onrechte dat je door empathie met de 'andere' kant niet meer helder kunt analyseren, terwijl je in werkelijkheid pas aan de andere kant van die brug met de belangrijkste analyse kunt beginnen.

De Engelse taal geeft ons niet veel woorden om het gevoel te beschrijven dat je je hand uitsteekt naar iemand uit een andere wereld en *dat dit wordt gewaardeerd*. Er komt dan iets heel eigens, iets wederkerigs tot stand. Wat een geschenk. Dankbaarheid, ontzag, waardering: al die woorden zijn van toepassing en ik weet niet welk ik moet gebruiken. Maar ik denk dat we een speciaal woord nodig hebben en dat een ereplaats moeten geven, om daarmee een ontbrekende toets te herstellen op de culturele piano van de Engelstalige wereld. Door de polarisatie en het feit dat we elkaar steeds vaker gewoonweg niet kennen, wordt het heel makkelijk om genoeg te nemen met antipathie en minachting.

De hand reiken en een hand toegestoken krijgen was een ervaring die ik voor het eerst beleefde als kind van een ambtenaar van de Buitenlandse Dienst. In mijn kinderlijk denken had ik net als mijn vader een persoonlijke missie gekregen om vriendschap te sluiten met de mensen van alle landen waar we vanwege zijn

baan heen gingen. Ik had de opdracht om contact te maken, zo zag ik dat, met de mensen die zich anders kleedden, spraken, liepen, er anders uitzagen en hun geloof anders beleden dan wij. Had mijn vader mij dat echt gevraagd? Ik denk het niet. Waarom zou ik dat moeten doen? Ik had geen idee. Dat inzicht kwam pas later. Vreemd genoeg voelde ik diezelfde dankbaarheid voor het met elkaar in contact komen toen ik vele decennia later met Sharon van fabriek naar fabriek reed, en toen ik met vele andere mensen praatte die ik in de loop van het onderzoek voor dit boek heb ontmoet. Ik had het gevoel dat ik opnieuw in het buitenland was, alleen was het dit keer mijn eigen land.

Deel 1

De grote paradox

1. Naar het hart reizen

De rode truck van Mike rijdt langzaam over het modderpad tussen hoge rijen suikerriet, zilverachtige pluimen die wuiven in de oktoberzon en zich voor zover het oog reikt uitstrekken over een slibvlakte. We zijn op het terrein van de Armeliseplantage, zoals het hier vroeger heette. Enkele kilometers naar het westen ligt de machtige Mississippi, die de drek en het afval van het Midwesten naar het zuiden stuwt, voorbij New Orleans de Golf van Mexico in. 'We liepen vroeger altijd op blote voeten tussen de rijen', vertelt Mike, een lange, sympathieke blanke man van 64. Hij komt met zijn truck bijna tot stilstand, terwijl hij zijn zonnebril afzet om een deel van het suikerrietveld te inspecteren. Hij wijst met zijn arm uit het raam van de truck naar links in de verte: 'Mijn oma moet ... *daar* hebben gewoond.' En hij voegt eraan toe terwijl hij zijn arm naar rechts beweegt: 'De timmerwerkplaats van mijn oudoom Tain was ongeveer ... *daar*.' Vlakbij lag het huis van nog een oudoom, Henry, een monteur met de bijnaam 'Pook'. Een man die 'Kano' werd genoemd runde de hoefsmederij waar Mike en zijn vriend aasden op flinterdunne stukjes metaal die in zijn kinderogen glansden 'als goud'. Zijn opa Bill was opzichter op de rietvelden. Het huis van juffrouw Ernestine, vervolgt Mike, stond naast ... *dat daar*. Een slanke zwarte vrouw, het haar bijeengebonden in een witte hoofddoek, herinnert Mike zich. 'Ze kookte graag wasbeer en buidelrat voor haar okrasoep, en we namen de buit van een dag jagen voor haar mee en ook moddersnoekvis. Ik kon haar uit het raam horen roepen als haar man de auto niet gestart kreeg: "Er *mankeert* iets aan die auto.'" Dan wijst Mike naar wat hij zich herinnert als het modderpad naar hun eigen huis uit zijn kindertijd. 'Het was zo'n typisch houten huis uit het Zuiden', mijmert hij. 'De wind waaide er dwars doorheen. Maar we hebben het er met ons negenen overleefd.' Het huis was een opgeknapt slavenverblijf op de Armeliseplantage geweest en Mike's vader, die loodgieter was, gebruikte het als uitvalsbasis om naar zijn klanten te gaan.

Terwijl we uit het raam van de truck kijken, is het duidelijk dat Mike en ik andere dingen zien. Mike ziet een drukke, geliefde, voorbijge wereld. Ik zie een groen veld.

We stoppen, klimmen uit de truck en lopen de dichtstbijzijnde rij in. Mike snijdt een stengel voor ons af, verwijdert de boven- en onderkant en snijdt er twee draderige stukjes af. We kauwen erop en zuigen de suiker eruit. Terug in de truck vervolgt Mike zijn mijmeringen over het piepkleine, verdwenen plaatsje Banderville dat nog niet zo lang geleden, in de jaren zeventig, werd ontmanteld. Ongeveer driekwart van de bevolking was zwart en een kwart blank en ze hadden, zoals hij het zich herinnert, in een hechte, ongelijke harmonie geleefd. Mike had zijn kindertijd doorgebracht in een tijdperk van suiker, katoen en door ezels voortgetrokken ploegen en zijn volwassen jaren in het tijdperk van de olie. Als tiener verdiende hij 's zomers geld om naar de universiteit te gaan door houten vlonders in de bayous te leggen, de van muggen vergeven moerassige rivierarmen, waar olieboorinstallaties op werden geplaatst. Als volwassen man met een universitaire opleiding had hij zichzelf opgeleid tot 'schatter' en berekende hij de omvang, sterkte en kosten van de materialen die nodig waren om grote olieboorplatforms in de Golf te bouwen en om de reusachtige, witte bolvormige tanks te maken waarin enorme hoeveelheden chemicaliën en olie werden opgeslagen. 'Toen ik jong was, stak je gewoon je duim op langs de weg en kreeg je een lift. Of je gaf een lift, als je een auto had. Als iemand honger had, gaf je hem te eten. Mensen waren er voor elkaar. Weet je waardoor dat allemaal ondergraven is?' Hij pauzeert even. 'Door *big government*.'

We klimmen weer zijn rode truck in, nemen een slokje water (hij heeft plastic flesjes voor ons beiden meegenomen) en banen ons voorzichtig een weg door het suikerriet terwijl het gesprek op de politiek komt. 'De meeste mensen hier uit de omgeving zijn Cajun, katholiek en conservatief', legt hij uit en voegt daar geestdriftig aan toe: 'Ik ben voor de Tea Party!'

Ik zag Mike Schaff voor het eerst maanden geleden, achter de microfoon bij een demonstratie van milieuactivisten op de

trappen van het parlamentsgebouw van Louisiana in Baton Rouge. Hij sprak daar met een van emotie overslaande stem. Hij was het slachtoffer geworden van een van de eigenaardigste, letterlijk aardverschuivende milieurampen van het land, een die hem van zijn huis en zijn buurtgenoten had beroofd; een gat waarin bomen van honderden meters hoog werden opgeslokt en waardoor meer dan vijftien hectare moeras ondersteboven was gegooid, zoals ik later zal beschrijven. Daardoor kwam er een grote vraag bij me op. De ramp was veroorzaakt doordat een boormaatschappij maar amper was gereguleerd. Maar als aanhanger van de Tea Party was Mike voorstander van overheidsderegulering op alle fronten en ook van drastische bezuinigingen op de overheidsuitgaven, ook die op milieubescherming. Hoe kon hij bijna in tranen zijn over zijn verdwenen huis maar tegelijkertijd een wereld willen waarin de overheid bijna geen rol meer speelde, op het leger en noodhulp bij orkanen na? Ik stond voor een raadsel. Ik had het gevoel dat er een muur tussen ons stond.

Empathiemuren

Je zou kunnen zeggen dat ik naar Louisiana ben gegaan omdat ik geïnteresseerd ben in muren. Niet die zichtbare, tastbare muren zoals die tussen katholieken en protestanten in Belfast, tussen Amerikanen en Mexicanen aan de grens met Texas of vroeger tussen de inwoners van Oost- en West-Berlijn. Nee, ik was geïnteresseerd in empathiemuren. Een empathiemuur vormt een belemmering voor een diepgaand begrip van de ander, waardoor we onverschillig of zelfs vijandig gaan staan tegenover de mensen die er andere overtuigingen op na houden of die in hun jeugd andere omstandigheden hebben gekend. In een tijd van politiek tumult klampen we ons aan snelle zekerheden vast. We persen nieuwe informatie in de ons bekende sjablonen. We vinden het voldoende om andere mensen alleen van de buitenkant te kennen. Maar is het mogelijk dat we andere mensen van binnenuit leren kennen zonder onze overtuigingen bij te stellen, om de

werkelijkheid door hun ogen te zien, om het verband tussen leven, voelen en de politiek te zien? Kunnen we anders gezegd over de empathiemuur heen klimmen?¹ Ik dacht dat dit mogelijk was.

Ik had Mike Schaff gevraagd me te laten zien waar hij was opgegroeid, omdat ik wilde begrijpen hoe hij de wereld zag. Bij wijze van kennismaking had ik tegen hem gezegd: 'Ik kom uit Berkeley in Californië, ben socioloog en ik probeer inzicht te krijgen in de steeds groter wordende kloof in ons land. Daarom probeer ik uit mijn politieke cocon te stappen en mensen uit uw politieke wereld te leren kennen.' Mike knikte bij het woord 'kloof' en zei toen gevat: 'Berkeley? Dus jullie zijn allemaal *communisten!*' Hij grijnsde alsof hij wilde zeggen: 'Wij Cajuns houden wel van een grapje, jij hopelijk ook.'

Lachen was niet moeilijk met hem. Hij was een lange, sterke man met een geelbruine bril en hij sprak kort en bondig met een diepe, wat mompelende stem. Hij dacht met gevoel over de dingen na, met de nodige zelfspot soms ook, al had hij ook de neiging om stoere Facebook-taal uit te slaan. Over zijn achtergrond zei hij: 'Mijn moeder was Cajun en mijn vader was Duits. Wij Cajuns noemen onszelf *coon*-konten. En omdat ik dus half-Cajun en half-Duits ben, noemde mijn moeder me een halfkont.' We schoten in de lach. Mike was een van de zeven kinderen die zijn vader had grootgebracht van zijn loodgietersloontje. 'We wisten niet dat we arm waren', zei hij, een refrein dat ik vaker zou horen bij de mensen helemaal rechts van het politieke spectrum wanneer ze spraken over hun eigen kindertijd of die van hun ouders. Mike had een ingenieursoog, de liefde van een jager voor vis en wild, en het oor van een natuurkenner voor de roep van de boomkikker. Ik kende niemand die lid was van de Tea Party, niet om echt mee te praten tenminste, en hij kende niet veel mensen als ik. 'Ik ben voor het ongeboren leven, voor wapens, voor de vrijheid om ons leven te leiden zoals wij dat willen zolang we anderen daar geen kwaad mee doen. En ik ben tegen *big government*', vertelde hij. 'Onze overheid is veel te groot, te hebzuchtig, te incompetent, te zeer met geld gekocht en niet meer onze overheid. We moeten

terug naar een lokale gemeenschap zoals we die op Armelise hadden. Echt waar, we zouden beter af zijn.'

Niet alleen zijn de twee belangrijkste politieke partijen van het land sterker verdeeld geraakt over dergelijke kwesties, maar ook het politieke gevoel gaat dieper dan vroeger. Toen in 1960 in een enquête aan Amerikanen van 18 jaar en ouder werd gevraagd of ze het 'storend' zouden vinden als hun kind trouwde met iemand van de andere politieke partij, antwoordde niet meer dan 5 procent van beide partijen met 'ja'. Maar in 2010 antwoordde 33 procent van de Democraten en 40 procent van de Republikeinen met 'ja'.² Sterker nog, het zogenoemde *partyism* [het bijna met religieuze ijver aanhangen van een politieke partij], is nu een belangrijker oorzaak van verdeeldheid zaaiende vooroordelen dan ras.³

Als Amerikanen vroeger verhuisden, dan gingen ze weg om een betere baan te zoeken, een goedkopere woning of aangenameer weer. Maar volgens het boek *The Big Sort: Why the Clustering of Like-Minded Americans Is Tearing Us Apart* van Bill Bishop en Robert G. Cushing, verhuizen mensen tegenwoordig vaker omdat ze bij mensen in de buurt willen wonen met dezelfde opvattingen als zij. ⁴Mensen zijn zich aan het segregeren in enclaves van een verschillende emotionele kleur: hier woede, daar hoop en vertrouwen. Een groep vrijheidsgezinde Texanen heeft grond gekocht in de zoutvlakten ten oosten van El Paso, de plaats Paulville genoemd, en die gereserveerd voor de enthousiaste 'vrijheidslievende' volgelingen van Ron Paul. En hoe meer mensen alleen nog maar omgaan met gelijkgestemd gezelschap, hoe extremer hun opvattingen worden. Volgens een onderzoek van opiniebureau Pew uit 2014 onder meer dan tienduizend Amerikanen beschouwen de politiek meest geëngageerde mensen aan beide zijden van de politiek de aanhangers van de 'andere partij' niet slechts als mensen die het bij het verkeerde eind hebben, maar als 'zo misleid dat ze een bedreiging zijn voor het welzijn van de natie'.⁵ Vergeleken met vroeger haalt elke kant ook steeds vaker zijn nieuws van zijn eigen televisiekanaal: rechts van Fox News, links van MSNBC. En zo wordt de kloof groter.

We leven in wat *The New Yorker* 'het Tea Party-tijdperk' heeft genoemd. Ongeveer 350.000 mensen zijn actief lid, maar volgens een andere opiniepeiling van Pew steunt ongeveer 20 procent van de Amerikanen (45 miljoen mensen) die partij.⁶ En de kloof loopt door opvallend veel uiteenlopende kwesties. Uit enquêtes blijkt dat 90 procent van de Democraten gelooft dat de mens een rol speelt in de klimaatverandering, vergeleken met 59 procent van de gematigde Republikeinen, 38 procent van de conservatieve Republikeinen en slechts 29 procent van de Tea Party-aanhangers. Sterker nog, politieke ideologie is de belangrijkste factor die de opvattingen over klimaatverandering bepaalt.⁷

Deze kloof is groter geworden omdat rechts naar rechts is opgeschoven, niet omdat links naar links is opgeschoven. De Republikeinse presidenten Eisenhower, Nixon en Ford steunden allemaal het Equal Rights Amendment, waardoor vrouwen via een amendement op de grondwet gelijke rechten kregen toegekend. In 1960 omarmde het platform van de GOP (de Grand Old Party ofwel Republikeinse Partij) 'vrije cao-onderhandelingen' tussen werkgevers en werknemers. Republikeinen gingen er prat op dat ze 'het minimumloon hadden uitgebreid tot enkele miljoenen werknemers extra' en 'het stelsel van sociale zekerheid hadden versterkt met werkloosheidsuitkeringen en andere uitkeringen'.⁸ Onder Dwight Eisenhower moesten de grootverdieners 91 procent belasting betalen; in 2015 was dat 40 procent.⁹ De organisatie voor gezinsplanning, Planned Parenthood, lag zwaar onder vuur bij bijna alle Republikeinse presidentskandidaten die in 2016 aan de voorverkiezingen hebben meegedaan. En toch was oprichter Peggy Goldwater de echtgenote van de conservatieve Republikeinse presidentskandidaat in 1968, Barry Goldwater. Generaal Eisenhower riep op tot omvangrijke investeringen in de infrastructuur en nu zien bijna alle Republikeinen in het Congres dat soort dingen als een teken dat de overheid angstaanjagend te ver gaat. Ronald Reagan liet de nationale overheidsschuld stijgen en was een voorstander van wapenbeperking; nu geeft de Republikeinse wetgevende macht van Texas burgers het recht om een geladen geweer 'openlijk zichtbaar bij zich te dragen

in kerken en banken'. De conservatieven van gisteren lijken vandaag gematigd of progressief.

Uiterst rechts roept nu op tot bezuinigingen op hele segmenten van de federale overheid, bijvoorbeeld de ministeries van Onderwijs, Energie, Handel en Binnenlandse Zaken. In januari 2015 hebben 58 Republikeinen uit het Huis van Afgevaardigden gestemd voor afschaffing van de federale belastingdienst.¹⁰ Enkele Republikeinse kandidaten voor het Congres roepen op tot afschaffing van alle door de overheid gesubsidieerde scholen.¹¹ In maart 2015 heeft de door Republikeinen gedomineerde Amerikaanse Senaat met 51 tegen 49 gestemd voor een amendement op een begrotingsresolutie om alle niet-militaire federale gronden die geen nationaal monument of nationaal park zijn te verkopen of weg te geven. Hieronder zouden wouden, wildreservaten en stukken ongerepte natuur vallen.¹² In 1970 was geen enkele Amerikaanse senator tegen de Clean Air Act. Senator David Vitter uit Louisiana, een van de meest vervuilde staten van de VS, heeft met steun van 95 Republikeinse Congresleden opgeroepen tot opheffing van het Agentschap voor Milieubescherming (Environmental Protection Agency of EPA).¹³

Dat de Tea Party zich van de overheid afkeert, kan duiden op een algemenere trend. Tijdens de grote crisis in de jaren dertig van de vorige eeuw wendden de Amerikanen zich tot de federale regering voor hulp bij hun economisch herstel. Maar in reactie op de grote recessie van 2008 heeft de meerderheid van de Amerikanen zich juist van de federale overheid afgewend.¹⁴ Terwijl de politieke kloof groter wordt en de meningen onbuigzamer, is er enorm veel meer op het spel komen te staan. Gewone burgers en politiek leiders preken vooral voor eigen parochie, waarmee ze ook het verrassend broze proces van goed overheidsbestuur beschadigen. De Verenigde Staten zijn uiteraard eerder verdeeld geweest. Tijdens de Burgeroorlog hebben botsende overtuigingen tot ongeveer 750.000 doden geleid. Tijdens de turbulente jaren zestig ontstonden er ook botsingen over de oorlog in Vietnam, burgerrechten en vrouwenrechten. Maar een gezonde democratie is uiteindelijk afhankelijk van het collectieve vermogen